

аналіз емпіричного матеріалу дає змогу резюмувати, що поза увагою науковців залишилися значна кількість питань, пов'язаних із організаційно-тактичними засадами оперативно-розшукової протидії вимаганням.

Список бібліографічних посилань

1. Статистичні дані Генеральної прокуратури України // Генеральна прокуратура України : офіц. сайт. URL: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html> (дата звернення: 20.11.2017).

2. Утмелидзе Т. Г. Организационно-тактические основы раскрытия вымогательств денег и ценностей, сопряженных с похищением людей : учеб. пособие. М. : МВД СССР, 1989. 55 с.

Одержано 21.11.2017

УДК 343.31

Сергій Володимирович ПОНОМАРЬОВ,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

КЛАСИФІКАЦІЯ КРАДІЖОК, ПОЄДНАНИХ ІЗ ПРОНИКНЕННЯМ У ЖИТЛО, ІНШЕ ПРИМІЩЕННЯ ЧИ СХОВИЩЕ

Конституцією України кожному гарантується право на недоторканність житла, яке має особливе значення для кожної особи, оскільки його дотримання є певною гарантією інших прав людини – права на життя, на особисту недоторканність, на невтручання в особисте і сімейне життя, на володіння, користування і розпорядження своєю власністю тощо. Відповідно до ст. 41 Основного Закону України кожен має право володіти, користуватись і розпоряджатися своєю власністю. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним [1]. Сьогодні в умовах розбудови демократичної правової держави безпека й недоторканність визнаються надзвичайними соціальними цінностями. Гарантована Конституцією та Цивільним кодексом України охорона приватної власності, її захист від злочинних (корисливих) посягань були і залишаються одними з найважливіших завдань у діяльності правоохоронних органів [2]. Водночас, статистика свідчить, що за останні 3 роки кількість злочинів, які кваліфікуються за ч. 3 ст. 185 КК України, тобто крадіжки, вчинені шляхом проникнення в житло або інше приміщення громадян, постійно зростає (так, у 2013 році – 36823, 2014 р. – 41233, 2015 р. – 46824, 2016 р. – 59737, та 10 міс 2017 року – 46749) [3]. Тобто не дивлячись на досить чітку правову регламентацію забезпечення недоторканості права власності, аналіз статистичних даних свідчить про збільшення окресленого виду крадіжок. Вказане

призводить до того, що вченими у сфері криміналістики та оперативно-розшукової діяльності розглядаються різні аспекти питання протидії вказаним видам злочинів. Однак, детальний аналіз фахової наукової літератури дає змогу визначити, що здебільшого вченими досліджувались лише окремі види крадіжок, поєднаних з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище (наприклад, О. М. Асачих вивчалося питання протидії крадіжкам із приватних дачних будинків, а авторським колективом монографії на тему «Оперативно-розшукова протидія діяльності організованих груп, які готують вчинення крадіжок із квартир» (О. О. Ганжа, О. В. Деревягін, М. В. Стащак, К. В. Шахова, В. В. Шендрик) вивчались питання, пов'язані із протидією квартирним крадіжкам). Вказане призвело до того, що сьогодні вченими розроблені різноманітні класифікації окремих видів крадіжок за багатьма критеріями. Наприклад, російський вчений А.П. Шеремет пропонує розподілити квартирні крадіжки за предметом посягання, способом вчинення і приховування, місцем реалізації злочинного задуму [4]. Однак, жодним із вчених не було запропоновано класифікацію загального виду крадіжок, поєднаних з проникненням до житла, інше приміщення чи сховища.

Враховуючи вказане, аналізуючи наукову літературу та емпіричний матеріал можна дійти висновку, що крадіжки, поєднані з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище можливо класифікувати за наступними критеріями:

- 1) за способом підготовки:
 - до вчинення яких попередньо готуються;
 - ті, що вчиняються спонтанно;
- 2) за мотивом:
 - ті, що вчиняються з метою власної наживи;
 - ті, що вчиняються з метою викрадення історичних або культурних цінностей;
 - ті, що вчиняються з метою особистої помсти, або через заздрощі;
 - ті, що вчиняються з метою спонукання до будь-яких дій;
 - ті, що вчиняються з метою залякування;
 - ті, що вчиняються з метою імітування (інсценування) вчинення злочину;
 - ті, що вчиняються з метою приховування іншої злочинної діяльності;
 - ті, що вчиняються з метою виконання замовлення третьої особи;
- 3) за місцем вчинення, зокрема що вчиняються із:
 - житла громадян у багатоквартирних будинках чи гуртожитках;
 - приватних домоволодінь, дач, замських будинків;

- приміщень для зберігання рухомого та нерухомого майна (підсобних приміщень), гаражів;
- аптек та закладів охорони здоров'я;
- магазинів та торговельних павільйонів, складських приміщень;
- об'єктів, що належать Збройним силам України, озброєним добровільним батальйонам, правоохоронним органам;
- об'єктів інфраструктури;
- закладів культури та мистецтва, державних закладів та архівів;
- вантажних відсіків комерційного транспорту та об'єктів залізничного транспорту;

4) за формою власності об'єкта проникнення:

- ті, що вчиняються з об'єктів приватної власності;
- ті, що вчиняються з об'єктів юридичної власності;
- ті, що вчиняються з об'єктів державної власності;

5) за предметом посягання, зокрема для викрадення:

- грошей та цінних паперів;
- ювелірних виробів та цінних прикрас;
- аудіо-, відео та побутової, будівельної та господарської техніки;
- засобів зв'язку та їх аксесуарів;
- особистих речей та одягу;
- документів (в тому числі в електронному вигляді);
- культурних, художніх та мистецьких цінностей;
- продовольчих та непродовольчих виробів або товарів, зокрема алкогольних чи тютюнових;
- наркотичних засобів, психотропних речовин та їх аналогів, медикаментів;

- вогнепальної зброї та боєприпасів, вибухових речовин;
- паливно-мастильних матеріалів, запчастин до різноманітної техніки;

6) за «кваліфікованістю» осіб, що вчиняють крадіжку:

- ті, що вчиняються «професійними» крадіями;
- ті, що вчиняються особами зі специфічними навичками;
- ті, що вчиняються непрофесійними злочинцями;

7) в залежності наявності людей на об'єкті крадіжки:

- ті, що вчиняються за відсутності людей в житлі, інше приміщення, чи сховищі;
- ті, що вчиняються за наявності людей в житлі, інше приміщення чи сховищі;

8) за способом проникнення до житла, іншого приміщення чи сховища:

- ті, що вчиняються шляхом використання «вільного» доступу;
- ті, що вчиняються шляхом пошкодження або демонтажу запірних пристроїв, в тому числі, за допомогою використання спеціально пристосованих засобів;

- ті, що вчиняються шляхом пошкодження конструктивних частин житла, приміщення чи сховища, зокрема вікон, стін, даху тощо;
- ті, що вчиняються шляхом проникнення до житла, приміщення чи сховища на законних підставах та переховування там до настання сприятливих умов для вчинення злочину;
- ті, що вчиняються з використання вибухових речовин;
- ті, що вчиняються із застосування спеціального обладнання, в тому числі комп'ютерної техніки;
- ті, що вчиняються із використання спеціальної екіпіровки для спуску на відкриті вікна і балкони.

Отже, підсумовуючи наведене можна дійти висновку, що сьогодні працівники кримінальної поліції зіштовхуються з багатьма видами крадіжок, поєднаними із проникненням до житла, іншого приміщення чи сховища. Враховуючи вказане, при знанні останніми класифікації таких крадіжок, оперативні працівники зможуть швидше зорієнтуватися щодо напрямів отримання первинної оперативно-розшукової інформації.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 22.10.2017).
2. Цивільний кодекс України : закон України від 16.01.2003 № 435-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 22.10.2017).
3. Статистичні дані Генеральної прокуратури України // Генеральна прокуратура України : офіц. сайт. URL: <http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html> (дата звернення: 22.10.2017).
4. Шеремет А. П. Криміналістика : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 472 с. URL: <http://uchebniks.net/book/84-kriminalistika-navchalnij-posibnik-sheremet-a-p.html> (дата звернення: 22.10.2017).

Одержано 21.11.2017

УДК 355.02

Сергій Павлович ПОНОМАРЬОВ,

кандидат юридичних наук,

докторант Харківського національного університету внутрішніх справ

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ

Оборона країни належить до найважливіших функцій держави, є справою всього народу і конституційним обов'язком кожного громадянина. Конституцією України визначено, що захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України. А тому діяльність